Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 143 JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 29, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 29-го ЛИПНЯ 1997 р. Ч. 143 РІК CIV.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕВІВ ЗМІНИ В КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ

Київ. — Намагаючись прискорити економічні реформи, Президент Леонід Кучма здійснив зміни в Уряді — найбільші за три роки свого президентства, повідомили засоби масової інформації.

25-го липня низкою указів Л. Кучма поміняв міністрів, включно з відповідальними за ключові ділянки реформи. Своїх тек позбулися міністер економіки Юрій Єхануров, міністер енергетики Юрій Бочкарьов, міністер промисловости Валерій Мазур, міністер сільського господарства Михайло Зубець, міністер вугільної промисловости Юрій Русанцов і ряд інших.

Зміни не суперечать Конституції, згідно з якою Президент повинен зформувати новий Уряд після приходу нового прем'єр-міністра. Валерія Пустовойтенка затверджено головою Уряду 16-го липня після резиґнації Павла Лазаренка, який став символом корупції в Україні.

Адміністрація Президента заявила, що зміни в Уряді продиктовані бажанням Л. Кучми прискорити реформи, однак деякі аналітики висловили сумнів в ефективності персональних змін в Кабінеті Міністрів. Баґатьох міністрів перевели на іншу працю і щонайменше три колишні міністри повернулися на свої старі пости.

Зокрема, міністром сільського господарства або, згідно з новою термінологією, міністром агропромислового комплексу став Юрій Карасик, який займав цей пост від 1992 до 1995 року і вважався досить консервативним. Міністром енергетики призначено Олексія Шеберстова, а міністром вугільної промисловости — Станіслава Янка. Обидва вони вже були на своїй „новій" праці.

Колишній голова парляментарного Комітету з фінансів і банкової діяльности Віктор Суслов став міністром економіки, а колишній міністер військової промисловости Василь Гуреєв очолив нове Міністерство Промислової Політики, переформоване з Міністерства Промисловости.

Свої пости зберегли міністер фінансів Ігор Мітюков, міністер оборони Олександер Кузьмук і міністер внутрішніх справ Юрій Кравченко. Сергій Тиґіпко був затверджений віцепрем'єр-міністром з питань економіки.

Зміни в Уряді викликали скептицизм у деяких спостерігачів. Київський політичний коментатор і директор Української Незалежної Інформаційної Агенції „Республіка" (УНІАР) Сергій Набока сказав, що зміни на персональному рівні не можуть покращити погану ситуацію, оскільки проблема полягає в структурі всього Уряду і влади. За його словами, урядові рішення не проводяться у життя або до кінця не виконуються, бо бюрократи блокують реформи. Деякі з дрібних чиновників займають свої пости ще від 50-их років.

УРП бере відповідальність за долю України

Київ (Р. Р.). — Минулої неділі в Києві відбулося віче, присвячене 7-ій річниці Української Республіканської Партії. Голова УРП Богдан Ярошинський заявив, що сьогоднішні зміни в Україні здійснюються „не в інтересах нації", а для задоволення інтересів „купки недолугої комуно-большевицької верхівки".

За словами Ярошинського, УРП готова взяти на себе відповідальність за дальшу долю України. Рада УРП вирішила укласти символічний „Договір з Україною", яким зобов'язується згуртувати „всіх справжніх патріотів для перемоги на майбутніх парляментарних виборах". Якщо УРП здобуде владу, то гарантує одразу ж прийняти „національну програму розвитку економіки" зі щотижневим шляхом дій, запровадити політику національного солідаризму з чітким розподілом виконавчих функцій, здійснити ротацію українських кадрів з „очищенням від комуністичної номенклятури", примусити державних керівників виконувати закони, а також забезпечити отримання державного житла малозабезпеченим верствам населення.

Протягом перших 100 днів перебування УРП при владі, зазначив Ярошинський, партія зобов'язується прийняти 10 найнеобхідніших законів. Наприклад, про обмеження верхньої межі оподаткування не більше, як 25 відсотків, про відновлення сертифікатної приватизації, захист приватної власности, відповідальність за розбазарювання державного майна і за порушення закону щодо оплати праці, про забезпечену старість, про гарантовану підтримку освіти, медицини, культури, цивільну контролю за озброєнням, відповідальність за пасивність щодо боротьби з корупцією тощо.

Договір стане передвиборчою програмою УРП. Близько 30 представників керівних органів УРП під час віча присягнули українському народові, зобов'язавшись зробити все для перемоги національної ідеї „Україна для українців".

Відбувся світовий форум білорусів

Мінськ, Білорусь. — У білоруській столиці відбувся другий з'їзд об'єднання білорусів світу „Батьківщина", у праці якого взяли участь понад 700 делеґатів і гостей з України, Росії, прибалтійських країн, Середньої Азії, представники білоруської діяспори з Польщі, Італії, З'єднаних Стейтів Америки, Канади і Великобританії.

У своєму виступі на з'їзді відомий письменник Василь Биков, перший президент об'єднання білорусів світу, закликав співвітчизників не дати загинути білоруській нації, її мові і культурі.

Теперішній президент „Батьківщини" Радим Гарецький констатував, що в останні роки відбувся спад білоруської національної ідеї. Він запевнив, що „ніхто не виступає проти дружби з Росією", однак підкреслив, що союз двох держав загрожує самостійності Білорусі.

Минулої неділі в Мінську також відбулася масова демонстрація, присвячена 7-річчю проголошення декларації про державний суверенітет Білорусі. Виступаючи на вічу після демонстрації, колишній голова Верховної ради республіки Станіслав Шушкевич нагадав, що особливо події тих років було те,

(Закінчення на стор. 4)

Кубинці звинувачують ЗСА

Гавана, Куба. — З гострою критикою на адресу ЗСА і прямими звинуваченнями в тероризмі виступив міністер революційних збройних сил Куби Рауль Кастро.

Виступаючи на урочистях з приводу 44-ої річниці штурму казарми Монкада, Р Кастро сказав, нібито Вашінґтон здійснив „біологічну аґресію" проти Куби і заохочує діяльність антикубинських терористичних груп. Він також стверджував, ніби американські дипломати „втручаються у внутрішні справи країни", підбурюючи антикастровську опозицію до активних дій.

Р. Кастро сказав, що керівник бюра Державного департаменту ЗСА у справах Куби під час своєї червневої візити в Гавані зустрічався не тільки з кубинськими офіційними представниками, але й з групами опозиції, закликаючи їх до акцій громадської непокори.

Далі кубинський міністер збройних сил договорився до того, нібито недавні вибухи у двох гаванських готелях були підготовлені не території ЗСА і здійснені за американські гроші, а в грудні минулого року американський літак „розсіяв бацилі небезпечного сільсько-господарського шкідника", щоб заподіяти велих шкод кубинській економіці.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ВВЕДЕНО ПАТЕНТИ НА ТОРГІВЛЮ ВАЛЮТОЮ

КИЇВ. — Верховна Рада України внесла зміни і доповнення до закону про патентування деяких видів підприємницької діяльности. Зокрема затверджено, що патентуванню підлягають операції з готівковими цінностями, здійснювані підприємцями, які відкрили пункти обміну валют. Вартість патенту на торгівлю валютою дорівнює 160 екю за місяць, але цю суму вноситься переведеною в гривні за курсом Національного Банку України у день, що передував дню внесення плати за патент.

МОЛОДЕЧИЙ ПАРЛЯМЕНТ

ОДЕСА. — Представники близько 20-ох молодечих організацій Одеси, готуючись до виборів у Верховну Раду в березні 1998 року, для захисту конституційних прав та інтересів молоді створили Одеський молодечий парлямент (ОМП). На установчій конференції минулого тижня схвалено статут і обрано Президію ОМП, яку очолив директор фірми „Інтеліґент" та голова одеського відділу Народньо-Демократичної Ліґи Молоді Юрій Волошин. За його словами, ОМП має намір співпрацювати з керівниками України, а також міста і области. Особливо з міською адміністрацією, яка є співзасновником ОМП. Молодечий парлямент Одеси має дев'ять комісій, члени яких сприятимуть молоді знайти себе і залучатимуть її до участи у підготові рішень органів державної і місцевої влади щодо вирішення проблем молоді.

СУМЧАНИ ТЕЖ МАЮТЬ БУТИ АКТИВНИМИ

СУМИ. — З нагоди першої річниці Конституції в області проведено соціологічне опитування щодо ознайомлення громадян з Конституцією. З'ясовано, що майже дві третини опитаних зовсім не читали тексту Конституції, а половина опитаних назвали неправильну дату її прийняття. У зв'язку з цим, з ініціятиви керівництва области, тут створено Молодечий експедиційний корпус „Сумщина" (МЕК „Сумщина"). Його члени мають за 35 днів відвідати всі райони области, проїхавши 850 кілометрів, і провести подібне опитування на місцях з метою привернення уваги молоді до процесів, які відбуваються в суспільстві, та уваги органів місцевої влади до проблем молоді.

ВОДЯНИК ЛЯКАЄ ЖІНОК

МАРІЮПОЛЬ. — На пляжах міста і околиць невідомо звідки появляється високий чоловік, віком приблизно 30 років, у якого шкіра намащена чимось зеленим, а з голови звисають водорості. Із звірячим ревінням він кричить щось незрозуміле і кидається у великі скупчення купальниць. Намагання поговорити розлючують його ще більше, він погрозливо реве, а тоді зникає у морських хвилях. Очевидці стверджують, що він появляється не з берега, а з дна Азовського моря. Неодноразові спроби впіймати дебошира за допомогою рятівного катера не дали успіхів.

ВЗЯЛИСЯ ЗА ЗЛОЧИНЦІВ

ЧЕРНІВЦІ. — На засіданні координаційного комітету боротьби з корупцією повідомлено, що за шість місяців цього року на Буковині притягнено до відповідальности 47 державних службовців різних рангів, з них понад 30 осіб — депутати та голови районних і селищних Рад. В області в першому півріччі зріс рівень злочинности у сфері економіки, зокрема в кредитній та інвестиційній сферах, а також виявлено випадки ухилення від сплати податків. Викрито 35 економічних порушень та 14 злочинів у сфері приватизації.

ХАРКІВ'ЯНИ МАЮТЬ НОВОГО ПРОКУРОРА

ХАРКІВ. — Генеральний прокурор України Григорій Ворсінов за 10 днів до своєї резиґнації відвідав Харків і представив новопризначеного прокурора области Володимира Кривобока, який раніше був прокурором Донецької области. Попереднього прокурора Харківської области Павла Каркача призначено директором Інституту підвищення кваліфікації працівників прокуратури України.

ПЛЯНУЮТЬ ТЕХНІЧНУ ПЕРЕБУДОВУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

КИЇВ. — Віцепрем'єр-міністер України Михайло Зубець повідомив на пресовій конференції, що в основі концепції аґрарної політики буде технічна перебудова сільського господарства, забезпечення його потужною новітньою технікою. М. Зубець зазначив, що в перспективі передбачається збільшення виробництва зерна до 50 млн. тонн. Уже цього року Україна, за його словами, повинна продати за кордон не менше, як 15 млн. тонн пшениці. Другою стратегічною культурою в експортному відношенні М. Зубець назвав соняшник. Зерно і соняшник є основою економіки агропромислового комплексу. До кінця року буде завершено реформування колгоспів, а авкціонування радгоспів заплановано на перший квартал 1998 року.

Загинуло троє гірників

Донецьке. — 22-го липня в одній із шахт Донбасу загинуло троє шахтарів в наслідок завалення тунелю, спричиненого вибухом газу, повідомило агентство Ройтерс.

Голова інспекції безпеки в Донецькій області Муртазі Чурадзе сказав, що випадок стався в Горлівці на шахті імені Володимира Леніна. За його словами, через два дні рятівники витягли тіло одного з шахтарів. Тіла інших двох неможливо було дістати. Всі три гірники, сказав він, є, без сумніву, мертві.

М. Чурадзе зазначив, що триває розслідування завалу, який скоріше всього спричинений вибухом метану.

Раніше цього місяця загинув в наслідок обвалу даху в одній з шахт Макіївки заступник директора копальні. Всього від початку року знайшли свою смерть під землею 110 українських гірників.

Цього тижня померли також два підлітки від опіків, спричинених вибухом газу на одній з шахт Луганського. Хлопці шукали брухт, щоб потім продати його. Третій підліток потрапив до лікарні у критичному стані.

Гурт „Львівські музики" виступить з концертом на Союзівці

Союзівка (Г. Колесса). — Кожного літа оселя УНСоюзу дає своїм гостям можливість познайомитися із новими мистецькими здобутками української діяспори, а також із новими іменами мистців з України. Прикладом цьому стане виступ на оселі фольклорного вокально-інструментального гурту „Львівські музики".

Створений у 1989 році з метою широкого поширення української пісні, народної культури й духовости, гурт з успіхом концертував в Польщі, Юґославії, Німеччині, Англії, Канаді, Австралії, Словаччині, Америці, а також у Сибірі. Репертуар ансамблю різноманітний: він включає українські народні, в тому — лемківські, а також стрілецькі, емігрантські, жартівливі пісні, колядки, романси та духовні твори, пісні УПА. З успіхом гурт виконує сучасні естрадні пісні, використовуючи електричні інструменти.

У складі гурту — Степан Пиґитяк-Нешкода (спів, гітара, губна гармоніка), Богдан Жовтуля (спів, скрипка, гітара, бубни), Володимир Ковальчук (музичний провідник ансамблю; вокаліст, виконавець на акордеоні, сопілці, гітарі, клявішних інструментах) та Іван Мазур (мистецький керівник; вокаліст і контрабасист).

У доробку „Львівських музик" —п'ять музичних альбомів, чотири відеофільми, компактний диск.

Концерт гурту відбудеться у суботу, 2-го серпня, початок о год. 8:30 вечора. Ведуча — Оля Ходоба-Фриз.

Після концерту о год. 10-ій вечора розпочнеться забава, гратиме оркестра „Бурлаки".

Фолкльорний гурт „Львівські музики".

Україна готується до виходу на ринки Близького Сходу

Київ. — В жовтні Україна проведе в Савдійській Арабії баґатогалузеву виставку, з допомогою якої сподівається збільшити продаж своїх товарів у країнах Близького Сходу, повідомила УНІАР.

На виставці, яка відбудеться 26-30-го жовтня в Даграні, Україна збирається презентувати можливості своєї промисловости, домагатися поширення експортних можливостей і поглиблювати науково-технічне і торговельно-економічне співробітництво з чужоземними фірмами.

22-го липня відбулося засідання Координаційного комітету з проведення „Української міжнародної виставки -97". Виступаючи на пресконференції після закінчення наради, міністер зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі Сергій Осика сказав, що виставка повинна працювати для конкретних замовлень. Галузями для замовлень є, за його словами, розвідування, видобування і транспортування нафти та газу, верстатобудування, літакобудування, суднобудування, металюргійна та ракетокосмічна галузі.

До комітету вже надійшло біля 2,000 заяв, серед яких відібрано лише 250. Основним критерієм добору С. Осика вважає не лише спроможність підприємств надавати якісь види послуг, а й спроможність їх існувати в досить сильному конкурентному середовищі.

У березні Україна брала участь у міжнародній виставці озброєнь, яка відбулася в Об'єднаних Арабських Еміратах. Вислідом виставки був продаж 50 українських броньовиків Індонезії. Крім того, з низкою країн проведено переговори, які можуть у майбутньому привести до укладення угод щодо постачання зброї.

В УКРАЇНІ Є МАЙЖЕ МІЛЬЙОН НЕЛЕҐАЛІВ

Київ (Р. Р.). — Представник Державного комітету охорони кордонів повідомив, що за шість місяців цього року на кордоні затримано 5,300 нелеґальних міґрантів, що на 62.4 відсотка більше, ніж минулого року. За 1996—97 роки в обидвох напрямках українській кордон перейшли 83.5 млн. осіб, з яких 59.8 млн. — чужинці. Згідно з неофіційними даними, на сьогодні в Україні з невизначеним статутом перебуває майже мільйон осіб. Прикордонники виявили 181 канал нелеґальної міґрації, 69 злочинних груп і затримано 496 організаторів.

У СВІТІ

МАЙЖЕ 3,000 ГЕКТАРІВ лісових площ згоріло в пожежах поблизу Марселі — найбільшого міста на півдні Франції. Вогонь захоплює все новіші дільниці лісу на північ і схід від міських околиць, поширюючись зі швидкістю 1—1.5 км за годину. Продовжується евакуація жителів з ближчих населених пунктів. На допомогу марсельським пожежникам прибули бриґади з сусідніх районів. Загалом в гасінні пожежі працюють 350 машин і дев'ять літаків протипожежної служби. "Враховуючи, що проґноза погоди обіцяє спад сили вітру, є шанс зупинити пожежі", — вважає префект району Жан-Поль Пруст. Однак протягом останньої доби виявлено ще майже 20 вогнищ запалювання, які викликають стурбованість.

ВІСІМ ОСІБ загинули і 38-ох поранено в суботу, 26-го липня ввечері у результаті авіякатастрофи, що сталася на бельгійському летовищі в Остенді. Літак, який виконував фіґури вищого пілотяжу на міжнародному авіяційному святі, врізався в землю поряд з глядацькими трибунами. Летун загинув. Як повідомило аґентство "Бельга", число тих, що загинули і поранені, назвав міністер внутрішніх справ Бельгії Йохан Ванде Лянотте. Це число може збільшитися, тому що стан десяти поранених дуже тяжкий. Серед тих, що загинули, є діти. Літак типу "Х-Т-300" належав йорданській компанії Роял джорданіян фальконс. Авіяційне свято в Остенді проводиться щорічно. За оцінкою організатора, в перший день показу, котрий мав продовжуватися і в неділю, на летовищі було від шести до десяти тисяч глядачів.

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ президент ЗСА Джитммі Картер остеріг Білий Дім і Конґрес від спроб ізолювати Китай на міжнародній арені. Дж. Картер вважає, що Китай вже став провідною військовою потугою у світі. Виступаючи перед спеціялістами Китайського інституту міжнародних взаємин, Дж. Картер запевнив, що американські керівники, починаючи від 1977 року, „демонструють здоровий глузд", продовжуючи для Китаю статус найбільшого сприяння у торгівлі зі ЗСА. Ричард Ніксон і Дж. Картер були тими президентами, від яких почалося формування партнерських стосунків ЗСА з Китаєм. Противником зближення з китайцями Дж. Картер говорив: „Набагато краще дружити з Китаєм і знати, які процеси відбуваються в надрах цієї величезної країни, ніж озлоблювати її і потім чекати, якими нещастями для цілого світу вона може відповісти".

ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС, одна з найбільших автомобілевих компаній країни, у сенсі продуктивности праці помітно відстає від конкурентів — компаній Форд мотор і Крайслер. Щоб виготовити одне авто, Дженерал моторс витрачає 47 людино-годин, Форд мотор — 42, а Крайслер — 38. Цей же показник в японської корпорації Ніссан становить 28 людино-годин. В той же час на виготовлення одного авта Дженерал моторс тратить на 700 дол. більше, ніж Ніссан, який тепер є найефективнішим виробником авт у світі. Минулого року Дженерал моторс повідомила, що плянує зменшити кількість робітників на 5,000 осіб. Незадовго після того почався 17-денний страйк, у висліді якого фірма втратила 900 млн. дол.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.
Svoboda: (201) 434-0237, Fax: (201) 451-5486, UNA: (201) 451-2200
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com
Передплата на рік $100.00, на півроку $60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно на півроку $40. За кожну зміну адреси $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Політичні бурі тимчасово притихли

Обрання Валерія Пустовойтенка на пост прем'єр-міністра України дещо знизило страйкову активність і навіть політичну. Адже останнім часом відносини між Верховною Радою України і Президентом були досить драматичними. Особливо вони загострилися навколо питань щодо внесення парляментом змін у Конституцію України. Взагалі, зміни до Конституції вносити можна, але в даному випадку парляментаристи запропонували спростити механізм подолання президентського вета і ввести положення про заборону звільняти керівника Уряду без згоди парляменту.

Такі дії обмежують можливості Президента і Л. Кучма назвав їх „конституційним переворотом", а голова Верховної Ради Олександер Мороз пояснив це тим, що кожного прем'єра звільняли відразу після того, як він починав співпрацювати з Верховною Радою.

Прогресивні соціялісти та комуністи звинувачують як Л. Кучму, так і О. Мороза в накиненні спочатку Конституційного договору, тоді „Конституції бандитської країни", а тепер Президент намагається „змусити парлямент продовжити свої уповноваження ще на один рік". На думку лівих, треба змінювати на окремі положення, а цілу Конституцію.

На недавньому пленумі Центрального комітету Комуністичної Партії України Петро Симоненко заявив, що комуністи не об'єднуватимуться з соціялістами в один бльок, оскільки Соціялістична і Селянська партії називають себе лівоцентристськими і в угоді між ними нічого не сказано про відновлення совєтської влади і братнього союзу народів. А КПУ твердо стоїть за „повернення країни на соціялістичний шлях розвитку і відновлення совєтської форми народовладдя". Щоправда, за словами Симоненка, комуністи остаточно порвали з марксизмом, оскільки їх не влаштовує теза Маркса, що є „вихователі", які знають усе, і „вихованці", яким належить керуватися вказівками „вихователів". КПУ сьогодні взяла на озброєння „кращі принципи ленінізму і націонал-соціялізму" щодо ставлення до мас, як до об'єктів впливу і маніпуляції, та побудувала на цьому свою нинішню ідеологію.

Наприклад, щоб активізувати спротив „експансії НАТО на схід", ЦК КПУ закликає комуністів „посилити тиск на всі органи виконавчої і законодавчої влади" і всіляко протидіяти проведенню будь-яких військових навчань з участю чужих військ, окрім російських, звичайно. Ці для комуністів нечужі. Комуністам-пенсіонерам колишньої совєтської армії і КГБ доручено „підготувати провокації", спрямовані на зрив маневрів „Сі Бріз-97". А коли проллється кров і будуть жертви, то вони зможуть на весь світ волати про агресію НАТО.

Водночас комуністи України в цілком агресивній формі протиставляють себе всьому демократичному світові, абсолютно не сприймають демократії і не бажають пам'ятати Великого голоду 1932-33 років, помічати сьогоднішню ситуацію в Північній Кореї, Кубі чи Болгарії, де комуністична влада продала геть усе зерно і навесні цього поку спричинила справжній голод.

Отже, під час літніх вакацій комуністам України наказано не відпочивати, а активно приєднувати в свої ряди молодь і готуватися до перебрання влади в свої руки. А для цього треба будь-що перемоги у наступних виборах до Верховної Ради та усунути „ренегата Мороза".

Ще зовсім недавно, а саме 28-го червня, під час відзначення річниці Конституції, О. Мороз крокував разом з комуністами, які несли відверто антиукраїнські гасла та виголошували хвалу президентові Білорусі Алєксандрові Лукашенкові. Та стовідсотковим однодумцем комуністів О. Мороз не став, хоча й не відривається від лівоцентристських сил, скажімо, убік соціял-демократії. Однак час виборів наближається і надходить той час, коли йому доведеться чіткіше визначитися, з якими силами іти далі.

З наближенням виборів посиляться і політичні шторми в Україні. Тим більше, що на арену вийде Народно-Демократична Партія, яку сьогодні вважають партією влади, і новообраний прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко, якого навіть О. Мороз назвав серйозним конкурентом Президента Кучми. Проблеми можуть виникнути і у зв'язку з рішенням провести заключні засідання Верховної Ради 28-29-го серпня. Адже Президент має право розпустити парлямент, якщо протягом 30 днів однієї сесії засідання не можуть розпочатися. Останнє ж засідання відбулося 18-го липня. Далі депутати працюють в комісіях, а від 4-го до 27-го серпня вони будуть на вакаціях. Отже 18-го серпня сповниться місяць, як сесії не проводяться і Президент матиме юридичне право розв'язати парлямент. Політичні бурі, можливо, дещо притихли тільки на час парляментарних вакацій.

Ярослав Гайвас

ПЕРЕД НЕБЕЗПЕКОЮ ЧЕРГОВОЇ НЕВДАЧІ

Східньоазійський і прилягаючі до нього тихоокеанські обшири є під особливою увагою американської політики. Живе на них, враховуючи Китай, до половини людського роду, і в новій політичній ситуації світу є це не лише політично, але й економічно вагомі простори, особливо під кутом майбутнього розвитку. Хоч від якогось часу політика Вашінгтону намагається усіми засобами здобути там відповідні до своїх потреб та інтересів, а також як єдина після розвалу СССР світова надпотуга, місце і ролю, але це не завжди вдається.

Боротьба за Азію

Завдяки далекозорій політиці Вашінгтону, Японія є там тривалим стабілізаційним чинником, але у відношенні до інших держав тих обширів не завжди так є. В додатку до того, деякі більші держави цього простору зазнали господарських невдач. І тому ЗСА приступили навіть до пересунення туди поважних фінансових кредитів, які допомогли б захитаним економікам відновити рівновагу. Боротьба за Азію — це не тільки боротьба за Індозенію, Філіппіни та інші велетні. Це також увага до менших народів і держав. І тому Державний департамент виявив відповідні ініціятиви до В'єтнаму, свого недавнього ворога, який з трудом стає на ноги й потребує допомоги. Перші американські заходи не дали бажаних результатів. Взаємини бо між ЗСА і В'єтнамом особливі. ЗСА почали агресивну війну проти комуністичного В'єтнаму. Тоді це був вирішний факт. Нині тільки його наслідки. Країні заподіяно величезних матеріяльних шкод, народ зазнав людських жертв. В'єтнамці на можуть забути цього, американці не хочуть цього нині враховувати. Політичний діялог ще не є таким, як вони надіялися.

Інші спроби були з Камбоджею. Довгі роки там Вашінгтон вкладав чимало трудів і грошей. В травні 1993 року відбулися вибори, які виграла права партія Фуннсінпек, що й мало стати базою нового державного правління і складу уряду. Формальним головою є король Нородом Сіганук, який, одначе, нездужає і велику частину часу проводить у Китаї. Його син князь Нородом Ранарідг є лідером партії, яка перемогла у виборах, і він став прем'єр-міністром. Одначе лідер опозиції Гун Сен, колишній комуніст, який покинув комуністичну партію, керовану тоді Поль Потом, лідером комуністичної Хмер Руж, і почав проти них рішучу боротьбу, не погодився зі складом уряду князя Ранарідга і зайняв пост другого прем'єра. Він мав широке опертя в народі і на початку липня ц. р. перевів державний переворот і перебрав владу. Король Народом Сіганук з Пекіну, де він тепер перебуває, підтримав його, а не свого сина, який, на його думку, був заслабим керівником уряду, а крім цього забагато керувався опініями і вказівками закордонних сил.

Президент Клінтон, який присвячує багато уваги, часу та засобів справам азійсько-тихоокеанських обширів, доручив державному секретареві Меделин Олбрайт взяти участь в нарадах Асоціяції південносхідніх азійський народів в Куаля Люмпур, Маляйзія, а крім цього вислано туди інших компетентних у справах того району людей їй для допомоги. Інтервенція ЗСА у справі Камбоджі відбувається на базі ухвали Паризької конференції, яка відбулася в справах миру в Камбоджі в 1991 року. З того часу Вашінгтон видав для полагодження тих справ понад більйон долярів. Кром цього, в ЗСА перебувають родини різних провідних діячів Камбоджі на державний кошт, а навіть син Гун Сена є кадетом у військовій школі у Вест Пойнті. Трудність ситуації полягає в тому, що Гун Сен має підтримку не лише більшости керівного апарату, але й суспільства, а військові відділи, які Ранарідг вислав проти Гуна Сена, перейшли на його бік і виконують його накази. Князь Ранарідг вибув за кордон, мабуть, до Тайвану, з яким він утримував тісні контакти та діставав звідти значну матеріяльну допомогу. Допомога ЗСА і Тайвану мала бути спрямована на впровадження демократичної системи і ринкової господарки в Камбоджі, одначе населення ставилося до того нерадо, зберігаючи свої давні звичаї та норми. Нехіть населення збільшував той факт, що привладні елементи дбали про особисте збагачення, а матеріяльний і взагалі побутовий рівень громадян падав. Тепер ЗСА стримали свою допомогу, це саме зробить і Тайван.

Европейський театр

Тим часом на европейському театрі, а саме в Боснії, становище комплікується і загострюється. Три народи є акторами тієї загрозливої драми, що може перетворитися у збройну трагедію. Йдеться про Сербію, Хорватію та Боснію. Минуле їх — важке та криваве продовж довгих століть, відколи турецька Османська імперія окупувала балканські країни. Серби, найбільший слов'янський нарід тих обширів, програв свою вирішну битву з турками на Косовому полі в 1389 році. Боснія програла свої битви з турками у 1463 року, хорвати вирішний бій програли під Могачем у 1526 році. Хоч історія тих народів проходила різними шляхами, але кожен з них з того часу потрапив під жорстоку турецьку кормигу, характер якої мав змогу пізнати також український нарід.

Після більше як 200 років вирвалися з-під неї хорвати, але не власними силами — їхні терени здобували Австрія і Мадярщина. Така сама доля зустріла Боснію. Своїми силами у важких війнах та кровавих повстаннях щойно під кінець XIX століття здобули серби свою державну незалежність і визнання та підтримку збоку европейських народів.

Форма турецького панування загально відома, бо її тепер зазнають на очах усіх народів курди, а на початку XX століття і в часі Першої світової війни пройшли її найжорстокішу фазу вірмени. Вершком турецького народовбивства проти Вірменії було фізичне знищення півтора мільйона вірмен у 1915 році. У таких, з різними варіяціями, умовах намагалися зберегти себе фізично і духово серби, хорвати і боснійці. З тих чи інших причин боснійці, щоб не бути знищеними, прийняли ісламську релігію, починаючи їхньою провідною і заможнішою верствою. За знаттю пішов і нарід. Почалося, мабуть, від битви на Косовому полі, за часів панування хорватського короля Твртка Котроманича, який не вислав відповідної допомоги своїм братам-сестрам у цій битві. Це проклало легшу дорогу до бусурменізації Боснії. Серби й хорвати боронили безкомпромісово свої батьківщини, свою землю і віру, яка була одною з головних ознак народности, свої традиції і спосіб життя. І це було суттю їхньої екзистенції. Це залишилося суттю їхнього життя і в наших часах. Коли постала після Першої світової війни Югославія і серби в ній перебрали домінуючу ролю, боротьба хорватів проти них, як знаємо, прибрала найсуворіші форми підпільно-революційного змагу.

Як знаємо, між українськими національно-визвольними революційними силами й хорватськими були не лише симпатії й зв'язки, але й співпраця. Боснійці мали свої тісніші зв'язки з сербськими революційними організаціями перед Першою світовою війною і спільно вони вбили австрійського престолонаслідника Фердинанда та його дружину, що стало початком Першої світової війни.

„Европа батьківщин"

Після Другої світової війни хорват Броз-Тіто, провідник визвольної протинімецької боротьби, об'єднав їх силою, терором та комуністичною доктриною в одну державу. Не стало його, не стало й тієї мініімперії, як її називали політичні експерти. І національні вартості знову стали суттю життя: мова, традиції, релігія, збереження й розвиток народности у всіх її виявах, нарешті — самостійність і державна суверенність, що завершує й коронує ті всі вартості. Повнотою висловив це великий француз і великий европеєць де Голль, коли прийшло до спільних економічних, а навіть суспільних в Европі структур: „Европа батьківщин".

І в тому всеобіймаючому процесі волею „сильних світу цього" постає концепція побудови держави трьох народів з домінацією в ній боснійців-мусулман. Европа практикувала іншу концепцію розв'язки питання національних меншин: уможливити переселитися їм з прикордонних смуг до своїх батьківщин, а тим, що залишаються, зберегти всі людські і національні права. У цьому випадку прийшлося сербам і хорватам, хотіли вони цього чи ні, спільно будувати ісламську державу. І тут ілюзій немає. Президент Боснії заявив: будуємо унітарну ісламську боснійську державу. Стає зрозуміло, що сербам і хорватам після того всього, що вони пережили продовж сотень років у турецькій ісламській неволі, будувати ісламську державу не було охоти. Серби і хорвати не називають боснійців боснійцями, а просто турками. Для них це потомки, чиї батьки стали відступниками, відійшли від своєї віри і стали частиною чужого, що їх ломило й нищило, несло їм моральну і фізичну смерть. Українці мали в своїй історії дуже подібний факт: виникнення в Україні в часі татарського лихоліття „татарських людей". Так само вони міняли релігію, присвоювали собі все татарське і ставали помічниками татар у їхній нищівній боротьбі з українським народом. А як ми дивилися на тих, що для особистих вигод, для привілеїв „міняли метрику" і переходили на польський католицизм? Інша справа, коли хтось міняє з пере-

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Любарт Ліщинський

Поштова картка з Гантеру

У неділю, 6-го липня, після Служби Божої до тепло-золотистої залі культурного центру в Гантері зібралось добірне гроно шанувальників красних мистецтв на чергове відкриття виставки „Гражда-97". Вартий наголошення цей феномен у формі багаторічної імпрези, яка, на щастя, ще ніколи не зазнала перерви у своїй циклічності. На додаток, до сьогодні не відчувала й найменшого зниження зацікавлення українським мистецтвом.

За певними підрахунками виходить, що ця нинішня виставка в Гантері під гаслом „Гражда-97", мабуть, ювілейна, бо всі знаки на землі і на небі говорять про ймовірність того, що ця наша імпреза є таки 25-ою з черги. Отже, хоч як важко це вкладається у свідомість, то золотисті смерекові стіни „Гражди" вже у 25-те приймають у свої обійми мистецькі праці українських малярів, графіків і скульпторів. Гадаю, що це єдине місце в ЗСА, де стільки часу щорічно можна оглядати зібраний воєдине доробок українських мистців з обох берегів океану. Це сказано не заради красного слівця, бож факт залишається фактом, що на цих гостинних стінах презентуються праці: Івана Труша, Олександра Грищенка, Мирона Левицького, Едварда Козака, Михайла Мороза і мисткині, яка так недавно залишила нас назавжди — Людмили Морозової.

Тож не дивлячись на невблаганні втрати, які нам справляє неласкава доля, пацифікуючи колись щільне гроно мистців тут, у Гантері, мусимо ствердити, що ті, що відійшли, не забуті. Їх праці, їх доробок щороку барвистим килимом вкриває стіни „Гражди".

Так, ці чарівники пензля відійшли, але тут нам вони залишили свій подив для цього насиченого чаром місця, котре так справді до болю нагадує красу Карпат, бо тут вони відшукали ілюзорну її відбитку в Гантерських горах. Буйне малярське гроно, що зліталося влітку сюди, усвідомило собі, що відірвані вибриками долі від рідних Космачів, Криворівень і Ворохт тільки тут, між тими лагідними зеленими верхами, віднайдуть рідний запах, чар і настрій всього того рідного, знаного з дитинства і так раптово і безповоротно втраченого. Ті свої враження, перелиті на полотно, вони мали змогу суґестивно защеплювати всім тим, хто прагнув їх розуміти і разом з ними насолоджуватися тою красою.

Послухайте, що ті чарівники зробили з душею теж вже померлої 30-го травня ц. р. у далекій Австралії поетеси Зої Когут:

ОСІНЬ

Ти подивись,
як червоніє ліс
Осінніми кольорами
прощання!
Немов горить... Ти
тільки подивись,
Яка краса, оця краса
остання...

Як печаль в останній
цій красі!
Яке життя кольорами
розлите!
Горять ліси... Як жаль,
що лиш ліси
Перед зимою вміють
ще горіти;

Бачите, хто тільки потрапив у Гантер, буде до нього повертатись, бо вже ніколи не зможе позбутися його заполонюючого чару. Сам це чую на власній шкірі — шість років тому потрапив сюди, а донині чуюся невільником, прикутим до цієї зачарованої ґалери. Тут шукаю тіней тих, хто відкрив це диво, щоб зберегти його закодованим у своїх творах пензля і пера. Вересень принесе річницю відходу у вічність унікальної постаті Гантеру. Людини, яка вкарбувалася поміж нас своїми талантами, — він тут був є і буде, бо заслужив собі на те передовсім дивно роззброюючими і позитивними людськими якостями.

Гадаю, що з тих епітетів скласти реальну подобу власне Едварда Козака, єдиного українського мистця, який отримав у дарунок власну зірку свого імени. Певне, там живе собі єдиний її мешканець — Лис Микита

Як могла ця панахидна
нація,
Безталанна, зйойкана
й гірка,
Спромогтись на твір
такої ґрації,
Як талант —
Едварда Козака?

Усміхом чудесно
заколюченим
Оживає в нього
кожний „штрих",
Витискає з душ
скитальсько-
змучених
Свіжий задирикуватий
сміх.

Чи ж не можна раптом
тут повірити,
Стерши сміхом
бідкання й роки,
Що ми, браття, не
такі вже сироти,
Доки в нас існують —
Козаки!

Чуєте, яка влучна характеристика Зої Когут?

(Закінчення на стор. 4)

Любов Коленська

ЗОЇ — У ЇЇ ТВОРЧИЙ АЛЬБОМ

I

Для мене Зоя Когут назавжди залишиться людиною невичерпної вітальности, аж, здається, вічної... Вістка про те, що Зоя померла 30-го квітня ц.р. у далекій Австралії, Стратморі, стейті Вікторія, вдарила болючою несподіванкою. Сьогодні ще бачу її сердечну усмішку, чую її приязні слова, жартівливий її тон, пригадую її вирозуміння для різних проблем її друзів.

Зоя Когут.

Щоб пригадати, кілька принаймні, рядків про Зою Ніконенко-Когут. Народилася вона 1925 року в Сумах, в родині прадавнього козацького роду, що передала їй притаманний йому „козацький" гумор. Не довго судилося їй побувати на рідній землі, бо з хвилиною арешту її батька, а пізніше його заслання, вони обидві з матір'ю подалися слідом батька, мандруючи з одного концтабору в інший... Каторожна то була мандрівка. І так вони опинилися на Сибірі, а відтак у Казахстані, де Зоя закінчила середню школу. Перед Другою світовою війною їм пощастило вернутися у рідні Суми. Та події Другої світової війни закинули її з батьками на Захід. У Фрайбурзі, Німеччина, вона почала студіювати, де в гурті студентів познайомилася із Лонгином Когутом. Вони одружилися і виїхали до Австралії. Це лише приторком до Зоїної біографії.

Зоя стала відомою українській громаді в ЗСА і Канаді за посередництвом журналу „Лис Микита", де друкувалися її вірші; в Канаді друковано її твори у таких журналах, як „Північне Сяйво" і „Нові Дні"; в Австралії читач знайомився із її поезіями у журналах „Новій Обрій", „Вільна Думка", „Церква і Життя", мистецький Ню Йорк влаштував письменниці авторський вечір, як теж її вірші чимраз частіше стали появлятися у програмах літературних і розвагових вечорів Америки і Канади. Ще б додати: в Австралії, Мелборні, видано книжку письменника Моррісона „Австралійські поети". Поміж ними — Зоїні твори. Поміщувано її поезії також в інших австралійських журналах.

Приїзд до ЗСА в Австралії акторки Ірини Залєської з творами Зої Когут, що їх вона читала перед громадою, ще дужче спопуляризували Зоїне ім'я, відкрили їй дорогу в літературний світ.

Та вже найбільше поетеса здобула українську громаду, коли прибула разом із Іриною Залєською у 1973 році до Америки і Канади, роз'їжджаючи по різних містах і містечках із своїми авторськими вечорами п. з. „Галло, Американська Україно!" Познайомлювала вона тоді українську публіку і з своєю книжкою „Культурні арабески", що появилася 1969 року.

Після від'їзду поетеси до Австралії численні голоси української спільноти з окликом: „Приїжджайте знову!" — заохотили Зою Когут та І. Залєську вдруге відвідати Америку та Канаду в 1974 році з програмою п. з. „З серцем і перцем", ознайомлюючи українську громаду із новою збіркою поезій „Кучерявий дим", надруковану тього ж року. Їхала сюди Зоя, спонукана прагненням ще раз зустрінутися із своїми земляками, ще раз зустрінутися із своїми друзями, поділити із ними долю і недолю журавлиної мандрівки, зламати хліб із своїми колеґами-письменниками, що її сердечно приймали. А було їх ще тоді велике-велике гроно...

Приїзд Зої Когут неймовірно оживив українську громаду, вливаючи в неї Зоїну небуденну вітальну духовість, її феноменальний дотеп, її зацікавлення різними суспільними справами, може й тому, що вона не трималася осторонь; вона і громада були — одне.

Духово було дві Зої — однаково чи в товариському, чи творчому житті. Зоя — інтеліґентний, тонкий сатирик, і Зоя — ніжний лірик. Ліричну свою духовість Зоя особливо проявила у збірці поезій „Кучерявий дим". У цьому творі Зоїні вірші пронизані сантиментом до людського болю, до страждання українського народу, до відчуттів людини — радости, смутку і любови. Її твори — це нібито думки діяспорної людини на перехресті різних, дивних, доріг і врешті — це глибока філософська аналіза під тонким прядивом ніжної лірики.

(Продовження буде)

Почалася будова собору Зарваницької Матері Божої

На світлині: Посвячення собору Зарваницької Матері Божої.

В неділю Мироносиць та в День Матері, 11-го травня цього року, Владика Михаїл Сабрига з генеральним вікарієм і парохом Зарваниці о. митратом Василем Семенюком, генеральним вікарієм Зборівської епархії о. митратом Василем Івасюком, гостем з Англії о. митратом Миколою Матичаком, численними отцями, в присутності представників державної та обласної адміністрації Богдана Бойка і Івана Бойчука та 15,000 паломників, посв'ятив „наріжний камінь" та тим формально розпочав будову величавого собору Зарваницької Матері Божої.

750 літ тому побожний монах після видіння, яке він мав у сні, побачив образ Матері Божої з дитятком на руках, на кущі коло маленького джерела над річкою Стрипою в селі Зарваниця.

Першу церкву збудував знаний український князь Василько Теребовельський. Багато разів, подібно, як Україна, переживала Зарваниця ворожі напади. Терпіла тоді і церква, і манастир, що був рівночасно захороною для місцевих мешканців. Знищену церкву відбудовували вірні діти Пресвятої Богородиці, а Вона опікувалась своїми дітьми. Віками з молитвами про поміч та з подяками за одержані ласки приходили до Зарваниці митрополити, єпископи, священики та вірні з усіх сторін просторої української землі. В наших часах то Митрополит Андрій Шептицький, Никита Будка, Патріярх Йосиф Сліпий, що по звільненні з Сибіру передав з Риму своїм вірним для почитання копію ікони Зарваницької Матері Божої.

По може найбільшій руїні, спричиненій безбожними комуністами, почалось у 1989 році відродження і відбудова Зарваниці. Народ ніколи не забув чудотворної ікони та цілющого джерела в Зарваниці.

Перший відважно відслужив Св. Літургію 1988 року з нагоди 1000-ліття хрещення Руси-України Преосвященний Павло Василик, відтак відвідали Зарваницьки Матір Божу Митрополит Володимир Стернюк, Кардинал Мирослав Іван Любачівський та сотки тисяч вірних дітей Пресвятої Богородиці. 1995 року, на заклик Патріярха і епископів Української Греко-Католицької Церкви, мільйони вірних зібрались у Зарваниці, щоби взяти участь у відновленні посвяти Українського Народу Пречистій Діві Марії, що зробив великий київський князь Ярослав Мудрий. Тоді також показалося, що Зарваниця потребує нової церкви. Назріла ідея будови собору Зарваницької Матері Божої.

З ініціятиви пароха Зарваниці о. митрата Василя Семенюка, на пропозицію Преосвященного Михаїла Сабриги, зібрані на Соборі Української Греко-Католицької Церкви під проводом Патріярха Мирослава Івана Любачівського звернулись до всіх людей доброї волі з проханням допомогти в будові. Це звернення у великій мірі подумане до українців на поселеннях, бо з огляду на тяжкий економічний стан в Україні ця будова без допомоги поселень неможлива.

Проголошено конкурс на найкращий проєкт собору, підтриманий Спілкою Архітекторів та Мистців України, як також Інституту Національного Відродження України. Перше місце одержав проєкт мистця і архітектора Михайла Негребняка з Тернополя.

Собор буде збудований на схилі гори над чудотворним джерелом, буде за традицією звернений до Сходу. Собор матиме два святилища: в долішньому будуть приміщені таблиці з іменами жертводавців та крипти для поховання визначних церковних та державних діячів; горішнє матиме місце на 2000 вірних. Величаві сходи будуть лучити собор з чудотворним джерелом.

Цей надзвичайної краси собор буде свідоцтвом взаємної любови Пречистої Діви Марії і вдячних українців, що ними віками опікувалася Пречиста своїм люблячим та милосердним серцем, а вдячні українські прочани співали „Ще не чувано ніколи, що Вона не помогла, чи у горю чи в недолі цього земного життя".

Пречиста Діва Марія допомагала і нам у наших мандрівках світами в часах воєнної хуртовини, помагала нам укладати і своє життя на поселеннях. Тепер Вона очікує нашої помочі вірним в Україні, яка переживає тяжкі економічні часи, помогти збудувати величавий храм на славу Богові і честь Пресвятої Богородиці.

Кожна навіть найменша жертва буде потверджена особистою грамотою, а імена більших жертводавців будуть поміщені на пропам'ятній таблиці в соборі. Вдячні українські паломники віками будуть молитись за своїх добродіїв.

Ваші жертви просимо слати на адресу Будівельного комітету: 15 St. Olga str., Hamilton, Ont. L8L 6R3 Canada; tel.: (905) 545-2914, fax (905) 547-4500. Банкові конта під іменем „собор" відкриті у „Самопомочі" в Ню Йорку, Дітройті, Чикаґо.

о. митрат Роман Ганкевич

Д-р Б. Шебунчак — почесний член УЛТПА

Приємно є поділитися доброю вісткою з українським громадянством, що делеґати на науковому з'їзді УЛТПА в Лей Таго відзначили грамотою почесного члена УЛТПА нашого заслуженого лікаря-сеньйора д-ра Богдана Шебунчака.

Д-р Шебунчак — це лікар і заслужений громадсько-політичний діяч в Америці й в Україні.

При цій нагоді годиться згадати про його життєвий шлях та діяльність. Народився він 26-го грудня 1921 року в Солотвині, Надвірнянського повіту, Західня Україна, в родині підприємців Теодора й Каролини (з Мартинців) Шебунчаків. Середню освіту здобув в українських гімназіях Станиславова й Коломиї, де в 1940 році склав іспит зрілости.

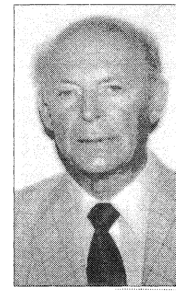
У 1942 році почав студіювати медицину у Львівському Медичному Інституті, а закінчив у Німеччині на Ерлянґенському університеті в 1948 році й там же захистив свою докторську дисертацію.

У 1945 році одружився зі студенткою медицини (а тепер лікаркою) Софією Левицькою, з якою потім мали двоє дітей: Роман — уродженець 1946 року і Дануся — уродженка 1956 року та четверо внуків: Ліда, Данилко, Мелася і Тамара.

В 1950 році прибув з родиною до Америки, а відбувши шпитальну практику, служив два роки (1953-55) в американській армії в ранзі капітана.

Від 1958 року веде приватну лікарську практику в Блумфілді, Н. Дж., а крім цього працював в Медичному центрі ім. Клари Маасс, Беллвіллі, Н. Дж.

Крім своєї професійної праці, д-р Шебунчак розвинув широку громадсько-політичну діяльність. Був активним членом, а також головою багатьох організацій: головою Крайового комітету за створення Українського Католицького Патріярхату (1964-66 роки), головою Українського світового комітету для Спортових Ігрищ, членом Екзекутиви УККА, в 1968-76 роках, і заступником голови Крайової Ради УККА в 1976-80 роках. Крім того був заступником голови УАКРади в 1981-85 роках, потім головою Крайової Ради УАКРади та від 1983 року є членом

Д-р Б. Шебунчак.

Президії СКВУ-СКУ.

Д-р Б. Шебунчак є активним членом Організації Українських Націоналістів (ОУН), колишній член ПУН, ТП ОУН у ЗСА, членом Організації Державного Відродження України (ОДВУ), заступником голови ЦУ ОДВУ в 1964-70 роках, головою ЦУ ОДВУ в 1970-72 роках і 1980-84 роках та від 1984 року є почесним головою ОДВУ. Належить до УСВТ „Чорноморська Січ" в Нюарку та є членом Українського Інституту Америки в Ню Йорку, рівно ж є членом УНС, а від 1990 року є головним лікарем УНС. Д-р Б. Шебунчак є членом кількох американських товариств. Почавши з 1951 року, є дуже активним членом Українського Лікарського Товариства. В роках 1962-65 був головою Нюйоркського Відділу, а в 1969-71 роках став головою Головної управи УЛТПА.

За його каденції виплачено 30 стипендій на загальну суму 14,450 дол. та нав'язано співпрацю зі студентською централею СУСТА, як також з Головною управою Товариства Українських Інженерів. У часі його головування в травні 1970 року відбувся успішний науковий з'їзд УЛТПА у Філядельфії, а 31-го жовтня 1970 року — ювілейний бенкет у Ню Йорку з нагоди 20-ліття УЛТПА.

За його цінну й жертвенну працю для УЛТПА й українського народу д-р Б. Шебунчак був відзначений почесною грамотою на науковому з'їзді УЛТПА в Торонто в 1980 році, а тепер на цьогорічному науковому з'їзді УЛТПА в Лейк Таго був відзначений навищою грамотою почесного члена УЛТПА.

Павло Пундій

Проґрес проєкту нового будинку Українського Музею в Ню Йорку

Управа Українського Музею в Ню Йорку неодноразово повідомляла в публікаціях, листах, і оголошеннях та в пресі про будову нового приміщення для музею на 6-ій вулиці в Ню Йорку. При Управі Українського Музею працює Будівельний комітет, котрий у співпраці з архітектом Юрієм Савицьким займається оформленням нового будинку. По декількох роках підготовчої праці, зрілої застанови та збирання фондів заходи до побудови нового будинку поступають скорим кроком вперед. Старий будинок на 6-ій вулиці, щоправда, ще стоїть у не зміненому вигляді, тільки напис на ньому виднiє, що це буде нове приміщення Українського Музею, однак в останньому часі праця над новим будинком поступила значно вперед, про що хочемо поінформувати нашу громаду.

Дотепер повалено тільки середину в старому будинку, щоб довідатись, які є вимоги для нових фундаментів і внутрішніх структур для нового. Контракт на проєктування нового будинку підписано з фірмою архітекта Юрія Савицького ще 22-го червня 1996 року. Як перше, архітект випрацював пляни та вимоги для повалення існуючих структур та підшукав для цього відповідних підприємців. Повалення виконано минулої осені. Будівельний комітет зразу став працювати разом з архітектом над оформленням зовнішнього вигляду, розкладом приміщень, кімнат та спеціяльних вимог для музею. Цей процес вимагав багато часу, бо треба було добре обдумати спеціяльні вимоги нового музею та узгіднити їх з різними обмеженнями наявних можливостей приміщення та бюджету проєкту. Щоб це осягнути, комітет відбув від червня 1996 по сьогоднішній день 12 маратонських засідань разом з архітектом, що тривали по 5-6 годин. По довготривалій праці та докладній застанові, узгідненням безлічі подробиць та кількаразових змінах плянів, затверджено остаточно пляни нового будинку 8-го березня ц.р.

Від того часу архітект та інженер структуральний, електричний, механічний та кліматичної контролі працюють над виконанням остаточних рисунків і документів, після яких буде збудований новий будинок. Як знаємо, щоб збудувати будинок, треба збудувати його наперед на папері. Цей процес, який вимагає досить часу, якраз тепер відбувається і має бути закінчений до кінця серпня ц.р. Відтак пляни мусять бути затверджені управою Ню Йорку. Тим часом виготовляється листа будівничих, котрих ми хочемо запросити виготовити пропозиції — кошториси будови, з яких треба буде вибрати одного, що має виконати будову. Сподіємось підписати контракт з будівничим у вересні ц.р., а на осінь передбачається початок будови, котра буде тривати коло 10 місяців. Є надія, що при кінці літа 1998 року Український Музей в Ню Йорку буде мати нове приміщення.

Як бачимо, останньо весь час проходила інтенсивна праця над здійсненням нового будинку Українського Музею, мимо того, що назовні цієї праці не було видно. Але вона була конечна, бо вимоги приміщення для музею є дуже скомпліковані і тому ця фаза плянування та вирішення безлічі деталів вимагала довшого часу. Всі пізніші зміни по затвердженні плянів будуть дуже коштовні й тому треба заздалегідь усе як слід устійнити. Нашим завданням та завданням нашої громади тепер є придбати фонди на будову, бо дотеперішня збіркова акція досягнула тільки половини передбачених коштів будови та устаткування.

Роман Гаврилюк,
голова Будівельного
комітету УМ

О. протопресвітер С. Ганкевич відійшов у вічність

Він був отцем-джентлменом. Ніколи нікого не образив. Трактував усіх з щирістю й християнською любов'ю. Нікому не відмовив у їхніх проханнях.

Такі вислови в прощальну дорогу чулися від людей різного віровизнання, різного політичного переконання й різного соціяльного стану всіма шанованого й улюбленого покійного о. протопрес. Степана Ганкевича-емерита українського православного св. Володимирського собору в Пармі, Огайо, який упокоївся у Бозі в п'ятницю, 20-го червня ц.р., на 74-му році життя.

О. протопресвітер Степан народився 17-го вересня 1922 року в Янґставні, Огайо в родині Карла й Мері Кей Ганкевич. Після закінчення середньої школи служив у Европі в американській армії під час Другої світової війни. Після звільнення з війська вступив у семінарію св. Андрія в Вінніпеґу, Ман. Закінчивши семінарію, 2-го вересня 1950 року одружився з Анною Черепаха, 4-го грудня 1950 року був висвячений на священика. Від 1950 до 1960 року був настоятелем парафії Успіння Пресвятої Богородиці УПЦеркви в Нортгамтоні, Па. У 1960 році о. Степана переведено до парафії св. Володимира в Пармі, Огайо, в якій прослужив 37 років — до самої смерти.

У своїй праці о. Степан займав становище декана Пенн-Огайського деканату, як рівнож був довголітнім директором „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка при соборі св. Володимира в Пармі. О. Степан любив свою парафію, парафіян, був працелюбивий у своїй праці.

Останніх кілька років о. Степан по кілька днів перебував у лікарні і завжди повертався назад до виконування своїх обов'язків з притаманною йому усмішкою — „почуваюся, як новий".

Останній раз його короткого перебування в лікарні, де йому робили прочищення вени біля серця, був таки останнім — 20-го червня 1997 року.

Тіло о. Степана перевезено до собору св. Володимира, де відслужено Парастас в неділю, 22-го червня. Дуже зворушливим було слово Владики українського католицького собору Роберта Москаля про співпрацю обох Церков — Католицької і Православної. У понеділок, 23-го червня, вранці, відслужено Св. Літургію та Панахиду, а вечором о 7-ій год. у переповненому людьми церковному приміщенні відбуто архиєрейський чин похорону з участю Митрополита Константина та понад 20 священослужителів, як місцевих, так і позамісцевих, при участі двох церковних хорів під диригентурою Маркіяна М. Комічака.

У вівторок, 24-го червня відслужено Архиєрейську Службу Божу з участю Митрополита Константина й Архиєпископа Антонія та багатьох священослужителів. На всіх відправах було присутніх до 2,000 осіб.

Відтак тіло покійного о. Степана превезено до Янґставну, де при величавому похоронному чині з усіма ритуалами, похоронено на цвинтарі української православної церкви свв. Петра і Павла.

Крім близької і дальшої родини покійного, три автобуси вірних собору св. Володимира й учасників інших віровизнань проводжали похоронну процесію до вічного його спочинку.

У великому смутку покійний залишив дружину Анну, дві доньки: Мері Енн О'Ніл з Абінґдону, Мд. Данну Комінко з Індепенденс, Огайо, з чоловіками, брата Василя з Янґставну, п'ять внуків та тисячі вірних, яких він обслуговував 37 років.

Невіджалувана втрата спокійного вдачею, доброго о. пастиря не в одних очах вірних витискала сльози і посилала до Всевишнього щирі молитви прощення йому туземних провин й упокоєння душі в місці, де немає ні недуги, ні журби, ні зітхання, а життя вічне!

В. Іванчук

ПІД ЧАС ПЕРЕСЛУХУВАНЬ у сенатській комісії в питаннях діяльности Адміністрації у вівторок, 22-го липня, сенатори-республіканці звинуватили Департамент юстиції в тому, що він заблоковує розстеження незаконних пожертв у минулорічну виборчу кампанію президента Билла Клінтона. Сенатори остерегли, що можуть звернутися безпосередньо до суду, щоб домогтися призначення незалежного прокуратора, якщо Департамент юстиції й надалі чинитиме перешкоди і навмисне зволікатиме з цією справою. Головною підставою для цих звинувачень є відмова Департаменту юстиції надати імунітет від судового розстеження чотирьом монахиням буддійського храму, які повинні були виступити зі свідченнями перед згаданою сенатською комісією. Вважають, що монахині помагали збирати пожертви для демократів під час обіду в буддійському храмі, на якому був присутній віцепрезидент Ал Гор.

Великодне „Свячене“ Патріярхального Т-ва в Ню Йорку

В неділю, 25-го травня ц.р., в Народному Домі в Ню Йорку відбулася великодня зустріч-свячене Патріярхального Товариства Відділу в Ню Йорку членів, їхніх родин, приятелів патріярших ідей та гостей-мирян для збереження і плекання рідних традицій українського християнства. Хоч погода того дня, після ряду соняшних днів в Ню Йорку, кропила весняним дощем, проте не зупинила наших мирян, многолюдно прибути на ту, наче родинну, гостину, де б у приязній, теплій атмосфері, приятельській гутірці поділитися та пожуритися справами нашої Церкви та процесами державотворення на рідних землях, послухати духовне слово і мистецьку програму в доброму виконанні.

Святковим настроєм вітали гостей прикрашена сценами з портретом Патріярха Йосифа під вишитим рушником та розкішними китицями рожевого рододендрону, прибрані столи великодніми стравами, печивом, квітами і зеленим барвінком.

Імпрезу відкрив голова Патріярхального Відділу о. диякон Юрій Малаховський, привітавши присутніх гостей і попросив представника церкви св. Юра о. Вергардта Панчука провести молитву і поблагословити святочну трапезу. Окремо привітав голова довголітнього жертвенного члена Відділу, найстаршого віком, 102-літнього присутнього Р. Шипулу з його патріяршим віком і многолітствієм та передав ведення програми Христині Навроцькій, яка познайомила слухачів з мистецькою програмою, виконявцями, їхніми професійними осягами та композиціями, що їх виконували. Святочне слово виголосив о. Вернардт Панчук ЧСВВ. Уважно і глибоко простудіювавши рішення й постанови собору, що відбувся у Львові в 1996 році, доповідач переконливо прокоментував ролю і завдання мирян в структурі Помісних Церков, зокрема УГКЦеркви, та права мирянство повинно використовувати: більшою своєю участю в соборах, в ділянках медично-здоровельних, в праці з молоддю та праці у світських секторах нашої Церкви. Слово духовного доповідача, виголошене доброю українською мовою, вислухано з великою увагою та викликало теплий відгук серед присутніх, виявом чого були рясні оплески.

У мистецькій програмі вечора брали участь мистці музичного світу України: Леся Грабова — випускниця Львівської Консерваторії, солістка Львівської опери та европейських сцен, кольоратурне сопрано — виконала твори композитора Ігоря Соневицького: „Під Твою милість“, „Страдальна Мати“, „Алилуя“ та чудову кольоратурну арію Кропивницького „Соловейко“. Співачка володіє прекрасним голосовим багатством, ніжно-чистим звучанням в горішніх регістрах, що виявилося особливо у виконанні кольоратурної композиції „Соловейко“, якою захопила присутніх слухачів. Фортепіяновий супровід вміло спочивав у руках відомого піяніста, також випускника Львівської Консерваторії, Володимира Винницького. В дальшій програмі гостя з України Ярослава Стеник передала сердечний великодній привіт з України, а своїй молодій землячці зі Сокаля Лесі Грабовій радісно поґратулювала.

Закінчуючи цю великодню зустріч-свячене, голова нюйоркського Патріярхального Відділу о. диякон Ю. Малаховський просив присутніх підписати листа від мирян УГКЦ до Ватикану в справі переговорів Римської Католицької Церкви з Російською Православною Церквою, без участи УГКЦеркви. Ось так — „корисне з приємним“, влаштовуючи доповіді відомих сучасних дослідників і богословів УГКЦеркви для мирян і нюйоркської громади визначає діяльність нюйоркського Патріярхального Відділу, члени якого віддано працюють для добра відродження УГКЦеркви, допомагаючи морально і щедрими пожертвами на розбудову Львівської Богословської Академії, семінарії і на виховання священиків.

Оксана Луцька

ТЕНІС НА СОЮЗІВЦІ

Д. Чорній і Ю. Петрикевич — переможці східнього турніру

Союзівка. — Тут від п'ятниці, 4-го, до суботи, 5-го липня ц.р. відбувся перший тенісовий турнір нового сезону, переможцями якого вийшли Денис Чорній в групі чоловіків і Юрій Петрикевич в групі сеньйорів. Турнір, в якому взяло участь 29 змагунів і змагунок, проходив за чемпіонати УСЦАК-Схід.

У півфіналах групи чоловіків Д. Чорній переміг Андрія Хархаліса 6-2, 6-2, а Євген Олинець юнака Ґреґа Пірсона 6-2, 6-1. У фіналі Д. Чорній переміг Є. Олинця вислідом 6-2, 6-2.

У групі сеньйорів у півфіналах Ю. Петрикевич елімінував Олега Богачевського 7-5 (контузія), а Ігор Бугай заавансував до фіналу без гри зуваги на недиспозицію Юрія Савчака.

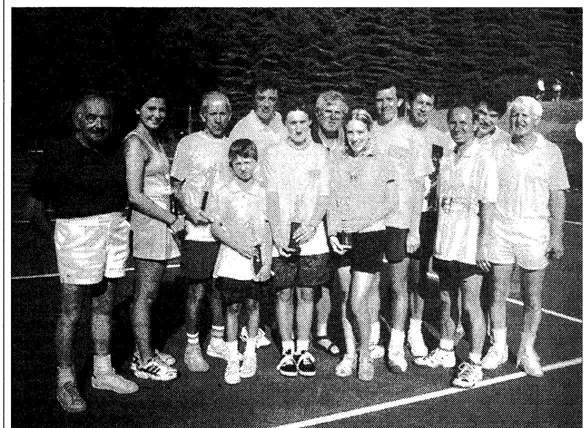
У групах чоловіків і сеньйорів з одною програмою переможцями вийшли, відповідно, Степан Сосяк і Іван Рудавський (змагун з України).

У групі трьох юнаків Євген Рудавський (Україна) здобув перше місце в змаганнях з Андрійком Блюєм і Євгеном Народицьким.

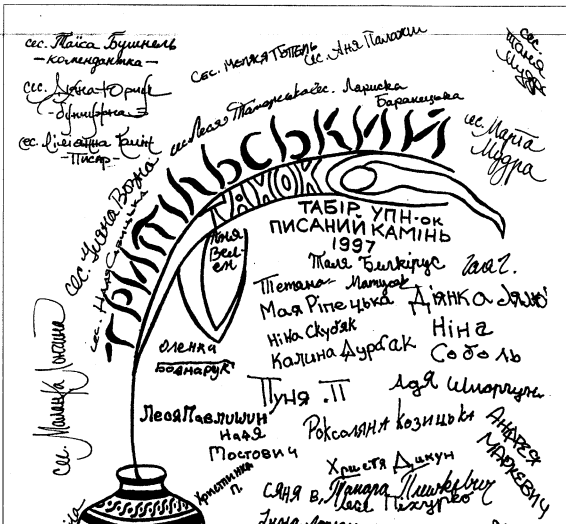
Тільки дві юначки зголосились до турніру. Ася Федун перемогла Христю Бугай вислідом 6-0, 6-1.

Турніром проводив ланковий тенісу УСЦАК Ю. Савчак. Нагороди уфундував Готель Рамада, що його керівником є Орест Федаш.

Турнір у подвійних іграх відбудеться на Союзівці 2-3-го серпня ц.р.

Група учасників турніру на Союзівці.

Перед...

(Закінчення зі стор. 2)

конання, а зовсім що іншого, коли він це робить для користи.

І тому вашінґтонські політики взяли на себе дуже важке, може й заважке, завдання! Тим важче воно, що дійшло до того, що його треба здійснювати силою. А сила — це дуже небезпечний інструмент, застосований до людей, а тим більше до народів. Тим більше, коли вартості, що їх хочуть запровадити на обговорюваних обширах, знаменито спрацювали і працюють не кількасотрічному ґрунті Америки — ліберальна демократія, абсолютизм вільного ринку та їх дерeвативи — людям на тих обширах невідомі, неспрактиковані. Для них народність, національна держава, суверенність, традиційна релігія, після сотень років найважчої боротьби, вище тих вартостей американської цивілізації.

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

що державний суверенітет Білорусі визнала Росія. Тепер же, за роки президентства А. Лукашенка, перекреслено майже всі демократичні досягнення білоруського народу. С. Шушкевич висловив певність, що„молодь і всі свідомі громадяни спроможні радикально змінити ситуацію і врятувати незалежну білоруську державу“.

Поштова...

(Закінчення зі стор. 2)

Так на світі є, було і хіба буде, що доля безоглядно рубає щокращі гілки на нашому мистецькому дереві життя. Ми весь час втрачаємо безповоротно якісь свої надбання і цінності, але не забуваючи тих втрат, мусимо ствердити на кожній черговій зустрічі в Гантері, що скалічене дерево відростає, що пруть угору нові молоді гілки, і маю тиху надію, що на двадцятип'ятирічччі справа не стане. Сподіваюся, що виставка „Ґражда 2000” буде дійсно урочистістю, яка гідно покаже у ретроспективі дійсний доробок українських мистців різних поколінь, шкіл і напрямів „урбі ет орбі”!

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

ІВАН ШУЛЬКА член УНС Відд. 320-го Т-ва ім. Святої Тройці в Балтиморі, Мд. помер 13-го січня 1997 року на 76-му році життя. Нар. 10-го березня 1920 року в Балтиморі, Мд. Членом УНС став 1995 року. Залишив у смутку С. Левата Шульке. Похорон відбувся 16-го січня 1997 року на цвинтарі Бен Ейр Меморіял Ґарденс в Бен Ейр, Мд.
Вічна Йому Пам'ять!

Марія Анна Радь, секр.

СЕМЕН КРАВЕЦЬ член УНС Відд. 277-го Т-ва ім. св. Івана в Гартфорді, Конн. помер 23-го лютого 1997 року на 78-му році життя. Нар. в Україні. Членом УНС став 1984 року. Залишив у смутку дружину Іванну, дочку Анастазію, сина Волтера і троє внуків: Лярису, Катерину і Христину Кравець. Похорон відбувся на укр. кат. цвинтарі св. Михаїла в Ґлестонбирі, Конн.
Вічна Йому Пам'ять!

Мирон Кузьо, секр.

СОФІЯ ДЯЧЕНКО член УНС Відд. 401-го в Мус Джов, Саск. Канада померла 31-го жовтня 1996 року на 85 -му році життя. Нар. 13-го листопада 1911 року в Радехові, Україна. Залишила у смутку сина Маршала і дочку Зеню Мандзюк. Похорон відбувся 2-го листопада 1996 року на цвинтарі „Воскресіння” в Ошаві, Онт. Канада.
Вічна Їй Пам'ять!

Секретар